

Szeged város jövő évi rendezési programja.

(Saját tudósítónktól.) Az 1913. évben szintén nagy összeget kívánnak áldozni Szeged városrendezésére. A kövezési programot pénteken kezdi tárgyalni a bizottság s e tárgyalás után minden egyes pont és terv elbírálás alá kerül. Rövidesen befejezik ezt a munkát, hisz november végén vagyunk, hátra van még a közgyűlés és a miniszter és tavasszal meg kell kezdeni a gyakorlati keresztülvitelt is.

Nyolcszáz ezer koronát irányoznak elő a jövő évre és ez az összeg különféle rendezésre való, főként utcák kövezésére és aszfaltozására. A program összeállításánál a takarékoság elvét tartották szem előtt és igazán csak a legszükségesebb munkákat hajtják végre. Viszont ez az összeg mégis nagy, ha tekintetbe vesszük, hogy jó része csupán ideiglenes megoldásra szánt. Ugyanis az általános csatornázásig még mindig nem jutottunk el, tehát ha erre kerül a sor, a kikövezett és aszfaltozott utcákat ismét fölbontják, tehát újra kezdődik majd minden, persze új kiadásokkal.

Az általános csatornázás, — ez a munka nem kerül részleteiben se megoldásra még a jövő évben. És nem is tudjuk, mennyi idő múlva jutunk el odáig. Vajon hány ilyen millió koronát dobunk ki ugynevezett rendezésekre, amelyeknek főismertetőjük, hogy nem véglegesek.

Az 1913. évi városrendezési programnak különben ez a mérlege: **Szükségletek:** 1. Állandó jellegű munkák 131,390 K. 2. Aszfaltozások és újkövezések 377,977 K. 3. Ideiglenes rendezések, ócskakövel 106,200 K. Összesen 615,567 korona. Ezzel szemben **fedezet:** 1. A város tanácsa által kijelölt költségvetési fedezet 421,867 K. 2. Az 1912. évi programba fölvetett, de csatorna kiépítéséig függőben hagyandónak jelzett Szent György-utca burkolására fölvetett hitel 183,000 K. 3. Dorozsmai sor lakosai által följárult összeg 700 K. 4. 1000 m³ kő eladásából 10,000 K. Összesen 615,567 korona.

Mint említettük, a kövezési programot pénteken délután négy órakor terjesztik bizottság elé s a bizottság véleményének meghallgatása után tesz róla javaslatot a tanács a közgyűlésnek.

Kövezni vagy aszfaltozni fogják a következő utvonalakokat:

A Szentháromság-utcát (aszfalt), a felső ipariskola környékét (aszfalt), az állami felsőkereskedelmi iskola környékét (kövezés), a református templom környékét (kövezés), az Alföldi-utcát (kövezés idomított kővel).

Ezeknek az utcáknak fölbontásából kikerülő kővel rendezik: A Füzes-utcát, Szabadság-teret, a Dorozsmai-sort, Teréz-utcát, Sajka-, Damjanics-, Festő-, Kecskeméti- és Tárogató-utcát.

E munkálatok végrehajtásában és a fenttartási költségekben a rendelkezésre álló összeg teljesen kimerül. A programban szerepelnek azonban olyan tételek is, amelyek részben már rendezett kocsintak mellett való gyalogjárók rendezésére vonatkoznak. E munkálatok összes költsége 230,000 korona, ami ezidőszent nem áll még rendelkezésre s amelyet az eddigi gyakorlat szerint közgyűlési fölhatalmazással, mint visszatérülő költséget a pénztár terhére vesznek majd föl. Visszatérül a költség, mert szabályrendelet szerint a háztulajdonosok a gyalogjárók rendezési költségéhez arányosan hozzájárulni tartoznak.

A fentebb említett amaz érveknél fogva, hogy nagyobb kölcsönt most a város nem vehet föl s hogy végleges csatornájuk még nincs, kimaradnak a jövő évi városrendezési programból: a Nagykörut, a Csongrádi- és a Vásárhelyi-sugárut. Hosszu utvonalak ezek s bár rendezésüket a tanács is fontosnak tartja, főleg a nagy költség miatt a munkát a jövő évben végrehajtani nem lehet.

Általán rendkívül sok utcát és utvonalat nem rendeznek. A városi mérnökség össze is állította, hogy hol kellene rendezni és hol nem rendeznek a jövő évben? Ime:

Nagykörut, Kossuth Lajos-sugárut, harmadik része, Puskás-, Zoltán-, Molnár-, Feske-, Debreceni-, Csuka-, Pusztaszeri-, Róna- és Csaba-utca. Cigánytő feltöltése, Püspök-, Tábor-, Közép-, Sima-, Lengyel- és Liliom-utca. Bánomkert-sor. Szél-, Sándor-, Józsi-ka-, Könyök- és Homok-utca. Szent György-ter. Nyil-, Nyár-, Ősz- és Kossuth-utca. Szent Rókus-ter. Szeged állomás előtti tér délnyugati része. Gyártelep- és Molnár utca, Etelka-sor között. Vágóhídi bejárat. Lugos-, Bárá Józsi-ka-, Vitéz-, Oroszlán- és Oldal-utca. Alföldi-utca, Nagykörut és Rákóczi-utca között. Szikra-utca, Csongrádi-sugárut, Vásárhelyi-sugárut, Felsőbb leányiskola környéke, Pál-utca, Szende Béla-utca, Bocskay-utca nyugoti lejárója. Szent Miklós-, Zárda-, Pozsonyi Ignác- és Orgona-utca.

Mindez összesen 2,112.200 koronába kerül majd. Hogy mikor? Még a mérnökség se tudja.

Raszkolnyikov-tanyák a belvárosban.

— Kétes egzisztenciák negyede. —

Hol a közbiztonság? —

Annaira becsületes képe van Szegednek kívülről, hogy szinte merészség itt Raszkolnyikov-tanyákról beszélni. Annál is inkább, mert ami ősi tömbök még nem kerültek csákány alá, azokon sokan a patriarchális, történelmi idők patináját látják. Nagy sebtében azonban annyira átalakultunk s annyira belezőkkentünk a városias fejlődés kerékvágásába, hogy ezek a gubbasztó, bogárhátú háztömbök, éppen a városias alakulás miatt, szinte herberg-szerű Raszkolnyikov-tanyáknak tűnnek s ha éjszaka kerülünk feléjük, valóban azok is.

Bűn, nyomor, bűn, nyomor, felváltva kapál ez a két egy-testvér az ember fejében, különösen ha éjszaka kerülünk a belváros Raszkolnyikov-tanyái közé. Látó szemmel csak ezt lehet meglátni bennük. Szív-utca és környéke, olyan borzalmas része Szegednek, mint amilyenekkel Dosztojevszky könyveiben találkozunk. Kirívóan lapul meg a gyéren világított éjszakában, kirívóan, mintha önkéntelenül figyelmeztetni akarná az arra közeledőt: vigyázz, itt a társadalomból száműzöttek leselkednek sötét, elkeseredett szívükkel, villogó acélkessel vagy revolverrel a kezükben, benn, a földbe mélyedő házak dohos lakásaiban pedig hasonló nyomorultak szuszognak csendes álomban. Sötét itt minden, mint az emberi bűn.

A Szív-utca egy rendkívül keskeny utca, talán a legkeskenyebb kutyaszorító Szegeden. Három lépés köz választja el a házak sorát. Egyetlen lámpa ég éjszaka az egész utcában, amely különben rövid, de a környéke, akár az egyik, akár a másik végén kászolódnak ki belőle, éppen olyan félelmetes, gyötrő. Azon a sarkán a Szív-utca, amelyik a Somogyi-utca-ra vezet, két földszintes ház áll, a jobboldali még csak türhető. Szemben ezzel horpadtam kívánczik a föld alá egy rozoga, sárga épület, amelynek az ablakai éppen a földet érik. Két ablak be van törve, a harmadikból tarka függönyön át halvány világosság szűrődik ki. Kik laknak itt, kik tudnak itt lakni, szánakozó és elítélő kérdés, mert vagy a nyomor vagy a bűn tanyázik itt.

A Szív-utcában beljebb hasonló. Sőt még herbergszerűbb látnivalók akadnak. Különösen a 6-os számú ház előtt érdemes percekig is időzni. Olyan magas, mint egy közép-temető ember, a kiálló zsindely-darabok még

annak is surolják a fejét. A kapuja ferde, korhadt, a falak kívül is nyirkosak, nedvesek, egész a tetőig, milyenek lehetnek hát belül a szobák? Micsoda levegő öli a benne lakók tüdejét? Szincs rongyok lógnak az ablakokon. Egy helyen van egy kis rés, ott be lehet látni. A kíváncsiság kerget, benézünk. Megdöbentő kép. Rossz faágyon szőrös arcú, dult haju ember fekszik, úgy látszik, alszik. Valami alacsony diványfélén szintén egy alak húzódik össze valami tarka terítő alatt. Az arcából semmit se látni. Két székéből összerótt ágyon szintén alszik valaki, kis alakja van, bizonyosan gyerek. De, úgy látszik, a földön is van derékalja valakinek. Kisértetiesen világítja meg ezt a büzhödt, össze-visszaságot, ezt a rettenetes nyomor-képet az asztalon égő kicsi petroleum-lámpa, amelynek az aljához tükröz van támasztva, nő, beesett szemű, harminc évesnek látszó asszony ül előtte, esontos vállai kilátszanak rongyos inge alól. Szénfekete haja van, most fésüli ki. Éppen készen van, hátradobja a sűrű, leeresztett haját, aztán nyújtózik, ásít egyet és hirtelen kioltja a lámpát...

A hatos számú ház mellett még sorakozik egypár ilyen. Az egyiknek a kapuja ma éppen negyedolyan magas, mint volt az árvíz előtti időkben. Mindegyik háznak van valami külön jellegzetessége, valami szembeütő nő sajátsága, amelyek együttvéve adják meg az egész utca félelmetes, sőt borzalmas karakterét. És tényleg, éjjeli sötétben *veszedelmes* errefelé járni, nemcsak azért, mert kitűnő buvóhelye a belvárosnak ez a része a züllött és kétes egzisztenciáknak, romlott erkölcsi lányoknak és a többi, hanem azért is, mert nagyon *gyöngye lábba áll itt a közbiztonság*. Egyetlen rendőrt alig látni a láthatáron, olykor-olykor kerül egy, de csakhamar eltűnik és ismét magukra maradnak a Raszkolnyikov-tanyák. És azok is, akiknek erre visz az útjuk. Pedig sok támadás történt már ezen a környéken és fokozott rendőri felügyelet kellene már azért is, mert sok koresma van ezekben az utcákban és részeg suhancok és más züllöttek ugyancsak veszélyeztetik a közbiztonságot. Állandó poszt kellene itt, erről a környékből lakók is gyakran panaszkodnak. Ha már a külvárost nem tudják kellőképpen ellátni rendőrrel, legalább a belvárosban legyen közbiztonság ne csak a főbb utcákon, hanem a Raszkolnyikov-tanyák felé is.

A „Délmagyarország” telefon számai:

Nappali szerkesztőség	305.
Éjjeli szerkesztőség	10. 83.
Kiadóhivatal	305.
Kiadótulajdonos	81.

Az új adózásokra	
kimerítő felvilágosítást nyújt	
Dr. Dános Árpád min. fogalmazó által írt és Várnay L. kiadásában megjelent követ-	
kező művek:	
A házadó	Ára 1 kor.
A földadó	Ára 1 kor.
Az általános kereseti- és jövedelemadó	Ára 2 kor.
A nyilvános számadásról kö-	
telezett vállalatok adózása	Ára 2 kor.
Magyarország adórendszere	
Kötve	Ára 6 kor.